

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 marca 2018 r.,

sprawy **E.S.**

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 9 października 2017 r., sygn. akt II AKa [...] /17,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt XII Ko [...] /16,

p o s t a n o w i ł

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2) obciążyć wnioskodawczynię kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pełnomocnik E.S. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni kwoty 40.000 zł tytułem odszkodowania oraz kwoty 1.750.000 zł tytułem zadośćuczynienia w związku z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem wnioskodawczyni od dnia 25 kwietnia 2007 r. do dnia 18 września 2007 r. oraz zakazem opuszczania kraju z jednoczesnym zatrzymaniem paszportu w sprawie V K [...] /07 Sądu Rejonowego w W.

Wyrokiem z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt XII Ko [...] /16, Sąd Okręgowy w W. na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. i art. 552a § 1 k.p.k. i art. 554 § 2 i 4 k.p.k. w

brzmieniu obowiązującym do dnia 15 kwietnia 2016 r. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz E.S. kwotę 159.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwotę 40.000 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku (pkt I), w pozostałym zakresie wniosek o zadośćuczynienie i odszkodowanie oddalił (pkt II). Jednocześnie zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie zwrot kosztów zastępstwa procesowego oraz obciążył Skarb Państwa kosztami postępowania.

W apelacji pełnomocnik E.S. zaskarżył wyrok „w części dotyczącej ustawowych odsetek za opóźnienie od odszkodowania oraz zadośćuczynienia za okres od dnia powstania szkody i krzywdy do dnia wydania prawomocnego wyroku oraz w zakresie punktu II wyroku”.

W konkluzji pełnomocnik wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie odszkodowania oraz zadośćuczynienia w pełnej wysokości żądanej przez wnioskodawczynię oraz zasądzenie ustawowych odsetek za opóźnienie od odszkodowania oraz zadośćuczynienia od dnia zdarzenia powodującego szkodę”.

Wyrokiem z dnia 9 października 2017 r., II AKa [...] /17, Sąd Apelacyjny w W. utrzymał w mocy wyrok w zaskarżonej części.

W kasacji pełnomocnik wnioskodawczynie zarzucił:

„rażące naruszenie prawa mające na wpływ na treść orzeczenia poprzez znaczące zaniżenie wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia zasądzonych w sprawie, tj.:

1. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k., w zw. z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 481 k.c. poprzez niewłaściwą ocenę zarzutu podnoszonego w apelacji i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w zakresie zasądzenia odsetek za opóźnienie w odniesieniu do odszkodowania dopiero od momentu wydania wyroku, podczas gdy wysokość odszkodowania znana była już w chwili wyrządzania szkody, a tym samym odsetki winny być zasądzone od daty zdarzenia powodującego szkodę, gdyż spełniają m.in. funkcję rekompensaty za niemożność korzystania ze środków objętych szkodą. Powyższe spowodowało niezrealizowanie funkcji kompensacyjnej odszkodowania;
2. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 448 k.c. poprzez niewłaściwą ocenę zarzutu podnoszonego w apelacji i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku

w zakresie zadośćuczynienia, a w szczególności nieuwzględnienie jego funkcji represyjnej, co doprowadziło do zaniżenia wysokości przyznanej kwoty, podczas gdy funkcja represyjna jest integralną częścią odpowiedzialności z tytułu zadośćuczynienia i nie istnieją podstawy, by na gruncie odszkodowania za niesłuszne stosowanie środków zapobiegawczych ograniczać funkcje zadośćuczynienia tak, jak wskazał Sąd Apelacyjny w W.”

Skarżący się wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Podniesione przez pełnomocnika zarzuty są w istocie skierowane przeciwko rozstrzygnięciu Sądu I instancji, na co wskazuje ponowne kwestionowanie poczynionych w toku postępowania ustaleń faktycznych w zakresie braku podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia w żądanej kwocie oraz zasądzenia odsetek za opóźnienie od momentu wydania wyroku.

Twierdzenie pełnomocnika wnioskodawcy, iż Sąd Apelacyjny w W. nie ustosunkował się do zarzutów zawartych apelacji wedle standardów wyznaczonych przez przepis art. 433 § 2 k.p.k., jest chybione. Kierowane pod adresem Sądu II instancji zarzuty nie znajdują oparcia w realiach przedmiotowej sprawy. Wbrew sugestiom pełnomocnika, zarzuty apelacji zostały rozważone przez Sąd odwoławczy, potwierdzeniem czego jest treść sporządzonego uzasadnienia.

I tak, Sąd Apelacyjny w W. należycie odniósł się do zarzutu apelacyjnego obrazy prawa materialnego, tj. art. 481 § 1 k.c., poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i przyjęcie, że odsetki od sumy pieniężnej będącej odszkodowaniem należą się dopiero od dnia uprawomocnienia się wyroku, podczas gdy – zdaniem skarżącego – wysokość odszkodowania znana była już w chwili wyrządzenia szkody, a tym samym odsetki winny być zasądzone od daty zdarzenia powodującego szkodę, gdyż spełniają m.in. funkcje rekompensaty za niemożność korzystania ze środków objętych szkodą. Sąd odwoławczy na s. 4-5 motywów

wyjaśnił, że Skarb Państwa nie popada w opóźnienie ani w chwili powstania szkody ani z chwilą zgłoszenia żądania odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego. Dopiero orzeczenie sądowe określające kwotę zadośćuczynienia lub odszkodowania daje poszkodowanemu jako wierzycielowi prawo żądania ich wypłaty z odsetkami od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia. Jednolite jest w tej kwestii stanowisko Sądu Najwyższego (patrz: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 1959 r., VI KO 34/59, Lex nr 115634; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1991 r., V KRN 475/90, Lex nr 20465, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2012r., IV K.K. 278/11 Lex nr 1212358; zob. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 października 2007 r., II AKa 148/07, KZS 2007/10/60 - Pr. i Pr. 2008/4/38). Skarb Państwa mógłby wcześniej opóźnić się z wykonaniem należnego świadczenia, gdyby sąd żądanie poszkodowanego pozostawił początkowo bez uwzględnienia, co jednak w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Wobec powyższego zarzut ten jest oczywiście bezzasadny.

Bezzasadny jest również zarzut zaniżenia zadośćuczynienia przez nieuwzględnienie jego funkcji represyjnej. Sąd Apelacyjny na s. 6-11 uzasadnił, dlaczego kwota przyznanego zadośćuczynienia jest odpowiednia do krzywdy, jakiej wnioskodawczyni doznała. Treść uzasadnienia skargi kasacyjnej wskazuje, że wnioskodawczyni nie jest usatysfakcjonowana wysokością zasądzonej kwoty i w tym przede wszystkim upatruje naruszenia prawa cywilnego materialnego. Sąd odwoławczy – wbrew twierdzeniom skarżącego – odniósł się do wskazywanych funkcji zadośćuczynienia, wskazując, iż nie podziela argumentacji podnoszonej przez apelującego (s.10). Stanowisku Sądu odwoławczemu nie można odmówić słuszności. Materialnoprawną podstawę zasądzenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wywołaną niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem stanowi art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. oraz art. 445 § 2 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. Zadośćuczynienie przyznaje się za doznaną krzywdę. Pełni więc ono funkcję kompensacyjną. Powołane przepisy nie wskazują na inne cele zadośćuczynienia.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że również Sąd odwoławczy, akceptując wysokość zadośćuczynienia, miał na uwadze

wszystkie istotne okoliczności wynikające z materiału dowodowego sprawy świadczące o tym, że zasądzona kwota była odpowiednia.

Na koniec wskazać trzeba, iż wysokość zadośćuczynienia została oceniona niewątpliwie odmiennie od skarżącego, ale ten fakt nie może być podstawą kasacji, gdyż nie należy do kategorii naruszeń prawa, o jakiej mowa w art. 523 § 1 k.p.k. Akceptując kwotę zadośćuczynienia określoną w wyroku Sądu I instancji, Sąd odwoławczy przedstawił powody tego rozstrzygnięcia, w żadnej mierze nie naruszając wskazanych w kasacji przepisów prawa.

Skarga kasacyjna nie wykazała, aby w procedowaniu Sądu odwoławczego doszło do rażącego naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na treść jego orzeczenia. Jej zarzuty okazały się więc oczywiście bezzasadne.

a.ł